

מנחות פ

עניין: כמדומה לי שאין לו מוח בקדקדו

חוות יאיר סי' קנב

ומה שאמר (רב) [רבין] כמדומה לי וכו', *היינו שמותר לרב להוכיח לתלמידו בדברים קשים כדי לזרום שיעיינו וישגיהו וישמרו מן הטעות והשגיא, ולוי היה תלמיד רבי כבגמרא סוף פרק קמא דסנהדרין [יז:] למידין לפני חכמים לוי מרבי. ולע"ד נראה שמדברי רבי אלו יצא להרמב"ם [תלמוד תורה פ"ד ה"ה] מה שפסק שחייב הרב לכעוס על תלמידו אם רואה שמתרשלים הובא בשו"ע יו"ד סימן רמ"ו סעיף י"א, לכן מפני שרבי ידע בלוי שאדם גדול ומופלג הוא ולא היה ראוי שיטעה אם לא ממייעוט עיון והשגחה, לכן דיבר אליו קשות, חלילה לא מכעס או מגובה רוחו והרי תניא סוף סוטה [מט:] משמת רבי בטלה ענוה.

יד אליהו (שולזינגר)

א"ל לוי לרבי וכו' א"ל כמדומה לי שאין לו מוח בקדקדו. כלפי שא"ל רבי ללוי כאן דברים אלה לגנותו, מצינו לו לרבי שאמר לו ללוי דברים לשבח, עיין זבחים ל, ב: דבעא מיני לוי מרבי וכו' א"ל זו שאילה ע"ש פרש"י, ואמר עוד רבי שם על לוי הוא שאלני דבר חכמה ובודאי שלא כיון ח"ו כאן לבזותו, ומצינו בירושלמי דמכלתין כשאלו אנשי סימונייא מרבי לשלוח להם חכם להיות להם לרב ולמורה שלח להם לוי, ואמר להם ב"ב דכוותי יהבית לכוון והוא שם בירושלמי פי"ב ה"ז עיין שם.

זבחים ל:

כזית תא שמע דבעא מיניה לוי מרבי חישוב ללאכול כזית למחר בחוץ מהו א"ל ל"ז שאלה עירוב מחשבות הוי אמר לפניו רבי שמעון ברבי לא משנתינו היא לאכול כזית בחוץ כזית למחר כזית למחר כחצי כחצי זית בחוץ כחצי זית למחר כחצי זית למחר כחצי זית בחוץ פסול ואין בו כרת הא אידך עירוב מחשבות הוי א"ל הוא שאל בי דבר חכמה ואת אמרת משנתינו לדידך דאתניתך

משנת רבי אהרן מאמרים ח"ב עמ' ט

ישתדלו ליישבה ולקרבה. ומצינו לרבי שאמר ללוי שהיה מגדולי הדור: כמדומה שאין לו מוח בקדקדו, (יבמות ט, א) וח"ו לחשוב שלא היה צורך בכך, שלא דיברו שיחה בטלה מימיהם [שהרי אף כרב תלמידו אמרו שלא סח שיחה בטלה כמובא ברמב"ם פ"ב מדעות הל"ד] וגם בתלמודו נזוהר מאד שיהא בלשון קצרה. ואמר כן, שיהא מוכח מתשובתו שנאמרה בלשון רוגז, ללמוד עוד דין, אתה שואל על דבר זה, אף יותר מזה פשוט הוא, [ראה הסוגיא בכתובות סט, א. ובזבחים ל, ב] וזו עצמה תורה היא, היאך סברא זו אין לה שום צד קיום בעולם, וזהו מה שאמר ר' יהושע בושני, שאין לנו שום צד ודרך ליישב זה,